

ЗАТВЕРДЖЕНО
Методичною радою
університету
від 27.08.2025
(протокол №1)

Силабус
навчальної дисципліни
Основи академічного письма
2025-2026 навчальний рік

Освітня програма: Середня освіта (історія та правознавство)
Спеціальність: А4 Середня освіта (історія та громадянська освіта) (014 Середня освіта Історія та громадянська освіта)
Галузь знань: А ОСВІТА (01 Освіта/Педагогіка)
Рівень вищої освіти: перший

Викладач (і)	Константинова Вікторія Миколаївна
Посилання на сайт	https://bdpu.org.ua/teachers/konstantinova-viktoriya-mykolayivna/
Контактний тел.	+380 97 394 36 73
Е-mail викладача:	vnkonst@ukr.net
Графік консультацій	Консультація відбуваються за допомогою дистанційних технологій у вільний від занять час

Обсяг курсу на поточний навчальний рік:

Кількість кредитів/ годин	Лекції	Практичні/семінарс ькі/лабораторні заняття	Самостійна робота	звітність
3/22	10 годин	10 годин	—	залік

Семестр: осінній

Мова навчання: українська

Ключові слова: академічне письмо, науковий стиль, структура тексту, аргументація, теза, доказ, логіка викладу, науковий текст, есе, реферат, стаття, цитування, академічна доброчесність, плагіат, оформлення джерел, бібліографія, анотація, рецензія, критичне мислення, наукова комунікація, редагування тексту, академічна лексика, парафраз, узагальнення, дослідницькі навички.

Мета та предмет курсу: Метою курсу є підготовка студентів до майбутньої наукової діяльності. Предметом навчальної дисципліни є система науково-дослідних і навчально-дослідних праць виконаних у стінах вищої школи, з урахуванням різноманітних видів виконуваних робіт від курсової роботи до кандидатської дисертації, підготовки наукових

статей, відповідно до сучасного рівня розвитку економічної науки, а також з урахуванням можливостей комп'ютерної обробки наукової інформації.

Компетентності та програмні результати навчання:

№	Програмні компетентності	Компетентності	Результати навчання
1	Спеціальні компетентності спеціальності (ФК)	СК 11. Знання та вміння використовувати різноманітні методи виявлення та опрацювання історичних і археологічних джерел, зокрема, інструментарій спеціальних історичних дисциплін, новітні комп'ютерні технології для пошуку та обробки історичних або пов'язаних із ними даних. СК 12. Усвідомлення особливостей розвитку людства у дописемний період його історії та володіння базовими принципами і навичками дослідження даного періоду на емпіричному й теоретичному рівнях.	ПРН 2. Вміти використовувати набуті знання для вирішення завдань своєї професійної діяльності ПРН 4. Демонструвати здатність до самонавчання і продовження професійного розвитку ПРН 7. Розвивати здатність відтворювати наукову хронологію, періодизацію і характеристики основних етапів вітчизняної та всесвітньої історії ПРН 8. Вміти знаходити необхідний фактичний матеріал для конкретного історичного дослідження ПРН 10. Аналізувати інформацію та вміти інтерпретувати її з різноманітних джерел ПРН 11. Вміти обґрунтовувати вибір методики опрацювання речових джерел і текстів ПРН 12. Аналізувати відмінності в історіографічних поглядах різних періодів та у різних контекстах ПРН 13. Демонструвати навички професійного спілкування з використанням наукових термінів, прийнятих у фаховому середовищі ПРН 14. Аналізувати суспільні процеси в історії України у контексті європейської та світової історії ПРН 17. Розуміти проблему
2			

			дослідження з використанням відповідних джерел і бібліографії, аналізуючи та надаючи критичну і розповідну форму отриманим знанням ПРН 18. Використовувати досягнення інших гуманітарних наук для вирішення актуальних проблем історії та археології ПРН 21. Використовувати здобутки наукових шкіл при вирішенні актуальних проблем історії
--	--	--	--

Зміст курсу:

Наука як система уявлень про світ. Теоретичні основи наукових досліджень та методологія. Проблеми історії в інтерпретаціях Наталі Яковенко. Проблеми історії в інтерпретаціях Поля Рікера. Історіографічні міфи: пошук метафор. Організація праці в науковій діяльності та логіка наукового дослідження. Вимоги та правила оформлення науково-дослідної роботи. Основні види наукових робіт студентів.

Методи навчання: евристична бесіда, бесіда, пояснення; інтерактивні методи (робота в малих групах, мозковий штурм, метод проектів, дискусія), імітаційна гра (наукова конференція, семінар-диспут), мультимедійна презентація, методи контролю і самоконтролю, самооцінювання, взаємооцінювання.

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): Викладачі та всі здобувачі, що вивчають цей курс, зобов'язуються дотримуватись таких положень: [Про організацію освітнього процесу в БДПУ](#), [Про використання технологій дистанційного навчання в освітньому процесі Бердянського державного педагогічного університету](#), [Про академічну доброчесність у Бердянському державному педагогічному університеті](#), [Про критерії та порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти у Бердянському державному педагогічному університеті](#), [Про внутрішню систему забезпечення якості освітньої діяльності Бердянського державного педагогічного університету](#), [Про політику попередження і боротьби із сексуальними домаганнями та дискримінацією у Бердянському державному педагогічному університеті](#) та розуміють, що за їх порушення несуть особисту відповідальність.

Відвідування занять з курсу є особистим вибором здобувача освіти. Під час лекційних занять лектор розкриває проблемні питання та концепти, які включені до семестрового оцінювання з курсу (екзамену). Під час практичних (семінарських) занять здобувачі освіти відповідають на оприлюднені заздалегідь проблемні питання, приймають участь в дискусіях та обговореннях. Важливим елементом опанування знаннями є *самостійна робота* студентів у вільний час від аудиторних занять (археологічна лабораторія, методичний кабінет, читальний зал).

Під час самостійної роботи здобувачі освіти готують індивідуальні завдання з курсу, які мають бути завантажені на платформу MOODLE у встановлені терміни. Право на

перескладання поточних оцінок можуть отримати лише ті здобувачі, які пропустили заняття з поважних причин (лікарняний чи відрадження). Перескладання відбувається у формі усної співбесіди. Підсумковий контроль у формі екзамену складається з двох частин – тестова (розміщена на платформі MOODLE, тест має бути виконаний до дня екзамену) та усна (відповідно до розкладу екзаменаційної сесії, за екзаменаційними білетами у формі усної співбесіди). Здобувачі освіти, які отримали незадовільну підсумкову оцінку мають право на перескладання у встановлені терміни.

Використання штучного інтелекту (ШІ) при підготовці до практичних занять можливе виключно для структурування матеріалу, підготовки презентацій, перекладу джерел. Заборонено генерувати неперевіраних та неправдивих фактів (див. [Політика використання штучного інтелекту в освітньому процесі Бердянського державного педагогічного університету](#)).

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: У процесі дистанційного навчання для реалізації дисципліни використовується персональний комп'ютер або ноутбук із стабільним доступом до мережі Інтернет, вебкамера, гарнітура (мікрофон і навушники), а також за потреби — планшет або смартфон як додатковий пристрій для участі в заняттях і виконання завдань.

Програмне забезпечення включає платформи для організації відеоконференцій (наприклад, Zoom, Google Meet або Microsoft Teams), системи управління навчанням (Google Classroom, Moodle), текстові та презентаційні редактори (Microsoft Word, Google Docs, PowerPoint), а також сервіси для спільної роботи та обміну файлами (Google Drive, OneDrive).

Наочність дисципліни забезпечується використанням мультимедійних презентацій, інтерактивних схем і таблиць, відеолекцій, навчальних демонстрацій, цифрових підручників і статей, а також візуалізацій у форматі інфографіки. Додатково можуть застосовуватися онлайн-тести, інтерактивні завдання та симуляційні матеріали, що сприяють кращому засвоєнню навчального матеріалу та підтримують активну взаємодію зі студентами в дистанційному форматі.

Система оцінювання та вимоги: підсумкова рейтингова оцінка з курсу не може перевищувати 100 балів та розподіляється наступним чином: заходи поточного контролю – не перевищують 50 балів, залік – не перевищує 50 балів. За роботу на практичних (семінарських) заняттях здобувач може отримати не більше 30 балів. *Критеріями оцінки при усних відповідях* виступають: повнота розкриття питання; логіка викладення, культура мови; впевненість, емоційність та переконаність; використання основної та додаткової літератури (монографій, навчальних посібників, збірників документів, журналів, інших періодичних видань тощо), аналітичні міркування, вміння робити порівняння, висновки. Тобто 5 балів – за повну та добре аргументовану й проілюстровану прикладами доповідь, 4 – за недостатньо повне, але певною мірою обґрунтоване повідомлення, проілюстроване прикладами, 3 – неповна відповідь з наведенням поодиноких аргументів та прикладів, 1-2 – за окремі доповнення та приклади. **Самостійна робота студентів.** Предметом самостійної роботи студентів є опрацювання ними як окремих тем програми курсу в цілому, так і деяких розділів тем у вигляді ілюстративного альбому-реферату. Перевірка рівня засвоєння матеріалу самостійно опрацьованих тем чи окремих розділів здійснюється у вигляді написання реферату. Самостійна робота студентів оцінюється в діапазоні від 0 до 10 балів у кожному із змістових модулів.

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Базова

1. Колесников О. В. Основи наукових досліджень. 2-ге вид. випр. та доп. Навч. посіб.– К.: Центр учбо- вої літератури, 2011. – 144 с.
2. Конверський А.Є. Навч. посіб. для студентів, курсантів, аспірантів і ад'юнтів / за ред. А. Є. Конверського. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 352 с.
3. Крушельницька О .В. Методологія та організація наукових досліджень :Навчальний посібник / О.В. Крушельницька. -К. : Кондор, 2006. -206 с
4. Марцин В.С., Міценко Н.Г., Даниленко О.А. та ін. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник / Л.: Ромус-Поліграф, 2002.- 128 с.
5. Романчиков В.І. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 254 с.
6. Ростовський В.С. Основи наукових досліджень та технічної творчості: підруч. для студ. вищ. навч. закл./ В.С.Ростовський, Н.В. Дібрівська ; -К.: ЦУЛ, 2009. -95 с.
7. Соловійов С.М. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2007. – 176 с.
8. Стеченко Д.М., Чмир О.С, С79 Методологія наукових досліджень: Підручник. — 2-ге вид., перероб. і доп. — К.: Знання, 2007. — 317 с.
9. Філіпенко А.С. Основи наукових досліджень. Конспект лекцій: Навчальний посібник. — К.: Академвидав, 2005. — 208 с.
10. Цехмістрова Г.С. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. - Київ: Видавничий Дім «Слово», 2004. - 240 с.

Допоміжна

11. Актуальні питання методології та практики науково-технічної політики / За ред. Б.А. Малицького. – К.: УкрІНТЕІ, 2001. – 201с.
12. Білуха М.Т. Основи наукових досліджень: Підруч. для студ. екон. спец. вузів. – К.: Вища шк., 1997. – 271с.
13. Британ В.Т. Организация вузовской науки: опыт и уроки. – К.: Лыбидь, 1992. – 168с.
14. Генцов Г. Работа с книгой: рациональные приемы. – Москва: Книга. – 1984. – 120 с.
15. Добров Г.М. Наука о науке / Отв. ред. Н.В. Новиков. – 3-е изд., доп. и пере раб. – К.: Наук. думка, 1998. – 304с.
16. Закон України “Про наукову і науково-технічну діяльність” (від 01.12.98. No284-XIV) // Відомості Верховної Ради України. – 1999.– No2 – 3 – Ст. 20.
17. Закон України “Про вищу освіту” (від 1.08.2014 No 1556-VIII) // Відомості Верховної Ради України. – 2014. No37-38. ст. 2004.
18. Закон України “Про державне прогнозування та розроблення програм економічного і соціального розвитку України” (від 23.03.2000 No1602- III) // Відомості Верховної Ради України. – 2000.– No25 – Ст. 195.
19. Закон України “Про науково-технічну інформацію” (від 25.06.93. No 3323- XII) // Відомості Верховної Ради України. – 1993.– No33.– Ст.345; 2003.– No30 – Ст.247.
20. Закон України “Про пріоритетні напрями розвитку науки і техніки” (від 11.07.2002 No2623-III) // Відомості Верховної Ради України. – 2001.– No48 – Ст. 253.

Інформаційні ресурси

Інформаційні ресурси

21. Antonio R. What Is Comparative Religion Comparing? [Електронний ресурс] / R. Gualtieri Antonio // Journal for the Scientific Study of Religion – Режим доступу до ресурсу: <https://www.jstor.org/stable/1384192>
22. Марцин В. С. Основи наукових досліджень: Навчальний посібник [Електронний ресурс] / В. С. Марцин, Н. Г. Міценко, О. А. Даниленко // Ромус-Поліграф. – 2002. – Режим доступу до ресурсу: <http://politics.ellib.org.ua/pages-4540.html>.
23. Цехмістрова Г. С. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. [Електронний ресурс] / Г. С. Цехмістрова // Видавничий Дім «Слово». – 2004. – Режим доступу до ресурсу: http://science.logistics-gr.com/index.php?option=com_content&view=article&id=81&catid=13&Itemid=5.